

STORTINGET

Innst. 346 L

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 134 L (2024–2025)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdloven (yrkessykdommer og elektronisk melding av yrkesskade)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen fremmes forslag til endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) kapittel 13 om yrkesskadedekning.

Lovendringene går i hovedsak ut på:

- § 13-4 suppleres med en bestemmelse (sikkerhetsventil) som bidrar til at skader og sykdommer som ikke omfattes av yrkessykdomslisten, på nærmere vilkår kan likestilles med yrkesskade.
- § 13-4 suppleres med bestemmelser som gir departementet fullmakt til å gi forskrifter om et rådgivende yrkessykdomsutvalg og regelmessig revisjon av yrkessykdomslisten og regler (kriterier) for å ta opp nye sykdommer på listen.
- § 13-14 suppleres med bestemmelser som pålegger arbeidsgiver og andre meldepliktige å melde yrkesskade og yrkessykdom elektronisk til Arbeids- og velferdsetaten.

Det vises til proposisjonens kapittel 2, der bakgrunn for lovforslaget er detaljert redegjort for, herunder:

- Den tosporede yrkesskadeordningen

- Folketrygdens regler om yrkesskade og yrkessykdom
- Stortingets anmodningsvedtak fra 2021
- Regjeringens arbeid med å forbedre yrkesskaderegulverket, herunder:
 - Innspillsmøte
 - Forslag om å endre arbeidsulykkesbegrepet
 - Hjemmekontor og yrkesskadedekningen
 - Ny yrkessykdomsliste
 - Sikkerhetsventil i folketrygdloven for sykdommer utenfor yrkessykdomslisten
 - Regelmessig revisjon av yrkessykdomslisten – rådgivende yrkessykdomsutvalg
 - Regler (kriterier) for å ta opp nye sykdommer på yrkessykdomslisten
 - Faglig veileder til en ny yrkessykdomsliste
 - Elektronisk melding av yrkesskade og yrkessykdom til Arbeids- og velferdsetaten.

Forslag om nye sykdommer som skal likestilles med yrkesskader (yrkessykdomsliste) og endringer i folketrygdloven har vært på høring med frist 21. oktober 2024. Det ble her foreslått en sikkerhetsventil for sykdommer utenfor yrkessykdomslisten, opplegg for regelmessig revisjon av yrkessykdomslisten og regler (kriterier) for å ta nye sykdommer opp på listen.

Forslag om endringer i meldebestemmelsen i folketrygdloven § 13-14 har vært på høring med frist 13. mars 2025. Det ble her foreslått at arbeidsgivere og andre meldepliktige skal melde yrkesskader og yrkessykdommer elektronisk til Nav, i motsetning til dagens papirbaserte løsning.

Det redegjøres for høringsinstansenes syn i forbindelse med gjennomgangen av forslagene i proposisjonen.

1.2 Forslag om nye regler for yrkessykdommer

1.2.1 INNLEDNING

Det vises til proposisjonens kapittel 3.1, der gjeldende rett er beskrevet, herunder

- Sikkerhetsventil i folketrygdloven for sykdom utenfor yrkessykdomslisten
- Regelmessig revisjon av yrkessykdomslisten – rådgivende yrkessykdomsutvalg
- Regler (kriterier) for å ta opp nye sykdommer på yrkessykdomslisten
- Faglig veileder for en ny yrkessykdomsliste.

Dansk yrkesskaderegelverk har klare likhetstrekk med det norske. Det har derfor vært hensiktsmessig å se hen til dansk lovgivning og organisering.

Det vises til proposisjonens kapittel 3.2, der dansk rett er redegjort for, herunder:

- Sikkerhetsventil i folketrygdloven for sykdom utenfor yrkessykdomslisten
- Regelmessig revisjon av yrkessykdomslisten – rådgivende yrkessykdomsutvalg
- Regler (kriterier) for å ta opp nye sykdommer på yrkessykdomslisten
- Faglig veileder for en yrkessykdomsliste.

Det vises til proposisjonens kapittel 3.3 og 3.4, der forslaget i høringsnotatet og høringsinstansenes syn er gjort greie for, herunder:

- Sikkerhetsventil i folketrygdloven for sykdom utenfor listen
- Regelmessig revisjon av yrkessykdomslisten – rådgivende yrkessykdomsutvalg
- Regler (kriterier) for å ta opp nye sykdommer på yrkessykdomslisten
- Faglig veileder for en ny yrkessykdomsliste.

1.2.2 DEPARTEMENTETS VURDERING OG FORSLAG

1.2.2.1 Sikkerhetsventil i folketrygdloven for sykdom utenfor yrkessykdomslisten

En sikkerhetsventil vil kunne være et element av betydning for å sikre nødvendig fleksibilitet i yrkessykdomsregelverket som følge av et arbeidsliv i stadig omstilling.

Forutsatt at det innføres et opplegg for jevnlig revisjon av yrkessykdomslisten, antas det at behovet for en sikkerhetsventil likevel vil være mindre.

Siden de to yrkesskaderegelverkene har en felles yrkessykdomsliste, bør de også ha en felles sikkerhetsventil. Spørsmålet om sikkerhetsventil har i realiteten også en side mot harmonisering og forenkling.

Rettspraksis og Finansklagenemndas praksis har trukket opp rammer for bruken av yrkesskadeforsikringslovens sikkerhetsventil. At rekkevidden til en tilsvarende bestemmelse i folketrygdloven dermed er rammet inn, gir forutsigbarhet. Årsaks- og beviskravene i yrkesskadeforsikringslovens bestemmelse bør også gjelde for folketrygdlovens sikkerhetsventil. Tilsvarende bør også folketrygdens sikkerhetsventil være «lukket».

Det vises til lovforslaget, § 13-4 tredje ledd.

1.2.2.2 Regelmessig revisjon av yrkessykdomslisten – rådgivende yrkessykdomsutvalg

I dagens yrkessykdomsordning foretas det ikke regelmessig gjennomgang av yrkessykdomslisten. Partene i arbeidslivet har etterlyst muligheten for å kunne spille en mer offensiv rolle på yrkessykdomsområdet. Det er foreslått at det bør opprettes et rådgivende fagforum som aktivt deltar i revisjon av yrkessykdomslisten.

Det ønskes å legge til rette for fleksibilitet i yrkessykdomsregelverket, slik at endringer i arbeidslivet raskere kan fanges opp. Det foreslås derfor at det opprettes et rådgivende yrkessykdomsutvalg.

Arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene bør delta i yrkessykdomsutvalget. Videre kan det vurderes om utvalget også skal bestå av sentrale fagaktører på yrkessykdomsområdet. Utvalget skal gi råd om hvorvidt en sykdom skal tas opp på yrkessykdomslisten. Departementet skal så vurdere rådet og foreta konsekvensvurderinger før nye sykdommer eventuelt inkluderes på listen. Utvalget bør også gis anledning til å gi råd om forslaget til en ny yrkessykdomsliste som har vært på høring, før denne fastsettes.

Et spørsmål er om yrkessykdomsutvalget bør kunne ta initiativ til forskning på yrkessykdomsområdet, eller systematisering av foreliggende forskningsresultater.

Det er naturlig at utvalget samarbeider tett med det medisinske miljøet for å sikre tilstrekkelig faglig grunnlag for eventuelle forslag til endringer.

Det foreslås ikke at et yrkessykdomsutvalg skal behandle saker som gjelder sikkerhetsventilen.

Det foreslås derfor at det opprettes et yrkessykdomsutvalg, og at departementet oppnevner medlemmene, samt får fullmakt til å fastsette forskrift om utvalgets sammensetning og arbeidsoppgaver.

Det vises til lovforslaget, § 13-4 femte ledd.

1.2.2.3 Regler (kriterier) for å ta opp nye sykdommer på yrkessykdomslisten

Yrkessykdomsordningens hovedinnretning bør beholdes, noe som taler for at medisinskfaglig kunnskap må tillegges stor vekt.

Det foreslås at det bør være kunnskapsbaserte kriterier for nye sykdommer som tas opp på en arbeidssykdomsliste. Det foreslås at de faglige kriteriene som Yr-

kessykdomsutvalget baserte sitt forslag på, bør danne et utgangspunkt for dette.

Sykdommer på yrkessykdomslisten som ikke lenger oppfyller kriteriene for å stå der, skal tas av listen.

Det foreslås at departementet får fullmakt til å fastsette forskrift med regler (kriterier) for å ta nye sykdommer opp på yrkessykdomslisten.

Det vises til lovforslaget, § 13-4 første ledd andre punktum.

1.2.2.4 Faglig veileder for en ny yrkessykdomsliste

Det utarbeides en faglig veileder for bruken av en ny yrkessykdomsliste. Dette skal blant annet sikre mer effektive utredninger av personer med mulig yrkessykdom, raskere saksbehandling i Arbeids- og velferdsetaten og bedre faglig kvalitet på avgjørelsene.

1.3 Elektronisk melding av yrkesskade og yrkessykdom til Arbeids- og velferdsetaten

1.3.1 INNLEDNING

Det vises til proposisjonens kapittel 4.1, 4.2 og 4.3 der gjeldende rett samt forslaget i høringsnotatet og høringsinstansenes syn er redegjort for.

1.3.2 DEPARTEMENTETS VURDERING OG FORSLAG

Det vil være betydelige fordeler med å gå over fra papirbasert til elektronisk rutine for melding av yrkesskader og yrkessykdommer. Det kan styrke skadelidtes personvern ved blant annet innsyn i egen sak. Virksomhetene kan finne oversikt over innrapporterte yrkesskader og yrkessykdommer på deres arbeidsgiverside på nav.no.

For arbeidsgivere og andre meldepliktige virksomheter vil elektronisk innrapportering medføre forenkling i alle ledd.

For Arbeids- og velferdsetaten vil elektronisk innrapportering være tids- og ressursbesparende og gi et bedre datagrunnlag, som igjen vil styrke etatens kunnskapsgrunnlag, i tillegg til å levere mer informasjon og bedre data til Statistisk sentralbyrå (SSB).

Den nye løsningen vil oppfylle kravene til universell utforming.

Bedre kunnskap vil gi mulighet for mer effektivt å kunne arbeide for et tryggere arbeidsmiljø, samt gi mulighet for mer målrettet forskning og oppfølging på området. Kunnskapen kan øke sikkerheten i arbeidslivet.

Det foreslås på denne bakgrunn at arbeidsgivere og andre meldepliktige skal sende elektronisk skademelding til Arbeids- og velferdsetaten. Opplysningene skal

leveres elektronisk til den mottakssentralen etaten fastsetter, etter mønster av lov 17. juni 2022 nr. 44 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven) § 5. Det er unntak til å levere elektronisk skademelding i særskilte tilfeller. Særlige tilfeller kan være der melder ikke har tilgang på innloggingsløsninger for elektronisk melding eller mulighet for å ta i bruk et elektronisk skademeldingssystem.

Skadelidte, frilansere og selvstendig næringsdrivende kan også benytte elektronisk skademelding, men pålegges ikke det. Arbeids- og velferdsetaten vil for disse gruppene fortsatt ha løsninger som støtter opp under innmelding på papir. Forslaget berører ikke Kreftregisterets meldeplikt til Arbeids- og velferdsdirektoratet etter folketrygdloven § 13-14 tredje ledd.

Det vises til lovforslaget, § 13-14.

1.3.3 PERSONVERNKONSEKVENSER

Arbeids- og velferdsetatens hjemmel til å behandle personopplysninger følger av Nav-loven § 4 a.

Forslaget her gjelder en frivillig, elektronisk meldeløsning som ble innført i 2022, og har vært i bruk siden. I forbindelse med etableringen av den elektroniske meldeløsningen ble forslag til løsning vurdert opp mot bestemmelsene i personvernforordningen.

Elektronisk skademelding ivaretar personvernet til de registrerte på en mer formålstjenlig måte sammenlignet med papirskjemaene.

Det foreslås å gjøre den frivillige, elektroniske meldeløsningen obligatorisk. Om lag 70 pst. av alle som melder yrkesskader i dag, bruker den elektroniske meldeløsningen.

Forslaget medfører ikke noen større konsekvenser for personvernet enn det som følger av gjeldende rett.

Det anses at den registrertes personvernrettigheter etter forordningen er tilstrekkelig ivarettatt.

1.4 Forholdet til våre internasjonale forpliktelser

1.4.1 GENERELT

Norge har inngått eller tiltrådt en rekke internasjonale avtaler som får betydning på trygdens område. De viktigste forpliktelsene følger av EØS-avtalen, med tilhørende sekundærlovgivning, se særlig trygdeforordningen (forordning (EF) nr. 883/2004). Andre forpliktelser er nordisk konvensjon om trygd, bilaterale trygdeavtaler og en rekke multilaterale konvensjoner innenfor rammene av ILO, Europarådet og FN, som fastsetter generelle eller spesielle minstestandarder for nasjonale trygdeordninger.

1.4.2 FORSLAG OM NYE REGLER FOR YRKESYKDOMMER

Det er ikke noe EØS-rettslig som forhindrer å etablere en sikkerhetsventil, slik det er foreslått. Heller ingen av de øvrige internasjonale avtalene som Norge er bundet av, begrenser Norges adgang til å etablere slike regler. Tiltaket er følgelig ikke i konflikt med Norges internasjonale forpliktelser.

1.4.3 ELEKTRONISK MELDING AV YRKESKADE OG YRKESYKDOM TIL ARBEIDS- OG VELFERDSETATEN

For norske arbeidsgivere som allerede har innrapporteringsplikt etter a-opplysningsloven, er det ikke noe EØS-rettslig som forhindrer å pålegge elektronisk innrapportering, som foreslått her. Tiltaket vil ikke medføre geografiske hindre for å melde yrkesskader eller yrkessykdommer. De som ikke kan benytte elektroniske innloggingsløsninger, kan fortsatt sende skademelding på papir. Heller ingen av de øvrige internasjonale avtalene som Norge er bundet av, begrenser Norges adgang til å pålegge elektronisk innrapportering. Tiltaket er følgelig ikke i konflikt med Norges internasjonale forpliktelser.

1.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

1.5.1 GENERELT

Arbeidsgiverne dekkes gjennom yrkesskade-forsikringspremien kostnadene til yrkesskader og yrkessykdommer, herunder folketrygdens vesentligste utgifter via en refusjonsordning.

1.5.2 FORSLAG OM NYE REGLER FOR YRKESYKDOMMER

Man antar at en sikkerhetsventil i folketrygden ikke vil medføre økte kostnader for arbeidsgiverne. Det er ikke grunn til å anta at en slik regel vil ha vesentlige administrative konsekvenser.

Økonomiske og administrative konsekvenser knyttet til etablering av et yrkessykdomsutvalg og oppgavene utvalget skal ha, estimeres i forbindelse med at departementet utarbeider forskrift som skal regulere utvalgets sammensetning og arbeidsoppgaver.

Regler (kriterier) for å ta nye sykdommer opp på yrkessykdomslisten vil ikke medføre økte kostnader for arbeidsgiverne. Det er ikke grunn til å anta at slike kriterier vil ha vesentlige administrative konsekvenser.

1.5.3 ELEKTRONISK MELDING AV YRKESKADE OG YRKESYKDOM TIL ARBEIDS- OG VELFERDSETATEN

Alle meldepliktige virksomheter kan kostnadsfritt melde yrkesskader og yrkessykdommer digitalt via webportal (nav.no).

Det er også mulighet til å benytte API (maskin til maskin) for melding ved bruk av Maskinporten. Meldepliktige virksomheter eller leverandørene deres av IKT-løsninger får ikke kostnader knyttet bruk av Maskinporten, men disse vil få utviklingskostnader. Dette kan ses på som kostnader som ved løpende oppdateringer av produkter/IKT-løsninger. Det er usikkert i hvilken grad leverandørene vil velte utviklingskostnader over på kundene.

Alle sluttbrukersystemleverandører må skrive sine systemer ut av Altinn to og over på både nye Altinn tre API og nye API som tjenesteleverandørene tilbyr. Dette må skje senest sommeren 2026 når Altinn to skrus av. Alle nye API vil kreve bruk av Maskinporten.

Uavhengig av om meldepliktige melder kostnadsfritt via webportal eller via API, vil digital skademelding være vesentlig tidsbesparende for virksomhetene.

1.5.4 IKRAFTTREDELSE OG OVERGANGSREGLER

1.5.4.1 Ikrafttredelse

Det fremmes i proposisjonen forslag om endringer i folketrygdloven. I tillegg følger departementet opp høringen av forslag om en ny yrkessykdomsliste. Det tas sikte på å fastsette en ny liste i forskrift i etterkant av Stortingets behandling av forslagene i proposisjonen.

Det er viktig at ikrafttredelsen av lovbestemmelsene og forskriftene er koordinert. Det er derfor mest hensiktsmessig at loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen bør også kunne bestemme at forskjellige bestemmelser skal tre i kraft til forskjellig tid.

For øvrig legges det opp til at Stortinget gjennom overgangsreglene fastsetter hvem de nye reglene skal gjelde for. Loven skal ikke gjelde for skader eller sykdommer som er konstatert før lovens ikrafttredelse.

1.5.4.2 Overgangsregler

Overgangsreglene avgjør om en sykdom skal behandles etter någjeldende regler eller etter de nye reglene i lovforslaget.

Ved yrkessykdom kan det ta mange år fra skadelig påvirkning skjer, til sykdommen gir symptomer. Det er derfor viktig å ha overgangsregler som sikrer skadelidte. Samtidig må reglene ivareta Arbeids- og velferdsetatens og forsikringsnæringens behov for en ordning som kan administreres på en kostnadseffektiv måte. Overgangsreglene må ikke minst avspeile yrkesskadeordningens finansiering.

Det er tre aktuelle modeller ved utformingen av overgangsregler;

- skadeårsaksprinsippet (når påvirkningen skjer)
- skadevirkningsprinsippet (når virkningen av påvirkningen inntreffer)
- claims made-prinsippet (når sykdommen meldes).

Det vises til proposisjonens kapittel 6.4.2, der de tre modellene er detaljert beskrevet.

Det vises til at et enstemmig Yrkesskadeutvalg anbefalte overgangsregler knyttet til en ny arbeidsskade-forsikringslov basert på prinsippet om konstaterings-tidspunkt (skadevirkningsprinsippet), jf. NOU 2004:3 Arbeidsskade-forsikring, kapittel 17. Yrkesskade-forsikringslovens overgangsregler bygger også på dette prinsippet, jf. § 21. En omfattende høyesteretts-praksis har klargjort begrepets innhold.

Det foreslås på denne bakgrunn at overgangsregle-ne for ny lov baseres på prinsippene om konstaterings-tidspunkt (skadevirkningsprinsippet). Konstaterings-tidspunkt skal forstås som tilsvarende begrep benyttet i yrkesskade-forsikringsloven § 21. Forslaget gir en relativ langvarig avvikling av någjeldende regler og en gradvis innfasing av nye regler, med god kontroll over utgiftene.

2. Komiteens behandling

Som ledd i komiteens behandling av proposisjonen ble det åpnet for skriftlige innspill.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tone E. Berge Hansen, Per Vidar Kjølmoen, Anette Trettebergstuen og Torbjørn Vereide, fra Høyre, Henrik Asheim, Anna Molberg og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Alf Erik Bergstøl Andersen og Dagfinn Henrik Olsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kirsti Bergstø og lederen Freddy André Øvstegård, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Rødt, Mímir Kristjánsson, viser til Prop. 134 L (2024–2025) Endringer i folketrygdloven (yrkessykdommer og elektronisk melding av yrkesskade).

Komiteen viser til at proposisjonen innebærer lovendringer i regelverket for yrkessykdom. Det foreslås å innføre en «sikkerhetsventil» som bidrar til at skader og sykdommer som ikke omfattes av yrkessykdomslisten, på nærmere vilkår kan likestilles med yrkesskade. Videre foreslås det å innføre en lovhjemmel som gir de-

partementet fullmakt til å gi forskrifter om et rådgiven-de yrkessykdomsutvalg og regelmessig revisjon av yrkessykdomslisten og regler (kriterier) for å ta opp nye sykdommer på listen. Det foreslås også endringer som pålegger arbeidsgiver og andre meldepliktige å melde yrkesskade og yrkessykdom elektronisk til Arbeids- og velferdsetaten.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Rødt viser til departementets forslag om tillegg til § 13-4 første ledd andre punktum. Disse medlemmer mener det ikke er grunn til å forskriftsfeste kriterier for å ta opp nye sykdommer på listen, da dette kan legge utilsiktede føringer for fremtiden og gjøre systemet unødvendig rigid.

Disse medlemmer vil presisere at formålet med yrkesskadereglene er å dekke den risikoen den enkelte arbeidstaker utsettes for ved deltakelse i arbeidslivet. Dette er en risiko som det er i hele samfunnets interesse at dekkes av arbeidsgiver gjennom yrkesskadeordningen. Yrkesskadereglene gir rettigheter som har stor velferdsmessig betydning for enkeltpersoner, og lovens vilkår må derfor presiseres klarere.

Det er presisert ved inkorporeringen av ILOs konvensjon i 1935, og senere kontakt med norske myndigheter, at den enkelte ikke skal måtte bevise at det foreligger en yrkessykdom. Det må presumeres en årsaks-sammenheng. Det er viktig at presumsjonsprinsippet presiseres, slik at dette gjelder yrkessykdomslisten, og slik at det ikke innføres et dobbelt årsakskrav.

En presumsjonsregel skal altså også gjelde vurderingen av om årsakskravene i yrkessykdomslisten er oppfylt. Det er forsikringsgiver/forvaltningen som har bevisbyrden for å bevise at dette åpenbart ikke er tilfelle, jf. tilsvarende bestemmelse i yrkesskade-forsikringsloven § 11 andre ledd.

Disse medlemmer går på denne bakgrunn imot departementets forslag. Disse medlemmer mener det i stedet bør legges til nytt tredje punktum som tydeliggjør at det skal legges til grunn at det foreligger en yrkessykdom etter § 13-4 første ledd, jf. yrkessykdomsforskriften, med mindre Arbeids- og velferdsetaten beviser at en annen årsak er mer sannsynlig – altså en presumsjonsregel.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 13-4 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Det skal legges til grunn at det foreligger en yrkessykdom etter § 13-4 første ledd, jf. yrkessykdomsforskriften, med mindre Arbeids- og velferdsetaten beviser at en annen årsak er mer sannsynlig.»

Sikkerhetsventilen

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Rødt viservidere til departementets forslag til sikkerhetsventil i § 13-4 tredje ledd (yrkessykdommer som likestilles med yrkesskade). Disse medlemmer er positive til at det foreslås tatt inn en sikkerhetsventil på tilsvarende måte som etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 bokstav c, men mener det må presiseres at bestemmelsen skal tolkes og anvendes på samme måte etter yrkesskadeforsikringsloven og folketrygdloven for å harmonisere regelverket. Disse medlemmer understreker at sikkerhetsventilen skal fange opp både skader og sykdommer som ligger tett opp til sykdommer/skader som er omfattet, jf. avklaringen i rettspraksis. Dette kan også gjelde sykdommer/skader som følge av belastningsslidelser.

Disse medlemmer viser til at det er slik sikkerhetsventilen etter yrkesskadeforsikringsloven §11 c er avklart gjennom forarbeider og rettspraksis i dag, og at det er uheldig dersom det innføres en sikkerhetsventil i folketrygdloven som er snevrere enn forståelsen etter yrkesskadeforsikringsloven. Disse medlemmer mener departementets forslag til sikkerhetsventil ikke skal snevre inn forståelsen slik den er presisert og lagt til grunn etter yrkesskadeforsikringsloven. Dette kan gjøres ved å innføre en ny bestemmelse i § 13-3 Yrkesskade som tydeliggjør at skader som avslås etter annet ledd, likevel kan godkjennes tilsvarende sikringsbestemmelsen i § 13-4 tredje ledd.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 13-3 nytt siste ledd skal lyde:

Skader som avslås etter annet ledd, kan likevel godkjennes tilsvarende sikringsbestemmelsen i § 13-4 tredje ledd.»

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er på høy tid at vi får et mer oppdatert yrkesskaderegelverk, og støtter følgelig regjeringens forslag. Siste endring av yrkessykdomslisten var i 1958. Stortinget gjorde et enstemmig vedtak i 2021 der Stortinget ba regjeringen om å både forenkle regelverket, gjennomgå og om nødvendig oppdatere yrkessykdomslisten. Disse medlemmer mener det er bra at forslag til endringer omsider kommer. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg la frem forslag til endringer i politi-

loven for å sikre politiet yrkesskadeerstatning i forbindelse med skader oppstått under pålagt operativ trening. Disse medlemmer mener dette bør gjelde i alle yrker som har øving og trening som en del av sin profesjon. Disse medlemmer viser til slutt til Stortingets behandling av Representantforslag 134 (2024–2025) om et rettferdig yrkesskaderegelverk og merknader fra medlemmene fra Høyre i denne innstillingen, jf. Innst. 361 S (2024–2025).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter forslaget om å innføre en sikkerhetsventil i § 13-4 som åpner for at sykdommer utenfor den ordinære yrkessykdomslisten kan godkjennes under visse vilkår. Dette vil gi en større grad av individuell vurdering og gjøre systemet mer rettferdig for arbeidstakere med sykdomsbilder som ikke fanges opp av eksisterende liste.

Disse medlemmer støtter også forslaget om regelmessig revisjon av listen over yrkessykdommer og at det gis hjemmel for å etablere et rådgivende yrkessykdomsutvalg. Det er avgjørende at listen reflekterer utviklingen i arbeidslivet og medisinsk kunnskap, og at vurderingene skjer jevnlig og systematisk.

Disse medlemmer støtter videre forslaget om å innføre krav om elektronisk melding av yrkesskader og -sykdommer til Nav. En digitalisert løsning vil kunne forbedre saksflyt, gi raskere oppfølging og sikre bedre oversikt over skader i arbeidslivet.

Disse medlemmer støtter etableringen av et uavhengig organ for jevnlig revisjon av yrkessykdomslisten. I likhet med høringsinstansen NHO mener disse medlemmer at utvalget ikke bør settes sammen av partene i arbeidslivet, men bestå av fagpersoner med relevant kompetanse innen medisin, arbeidsmiljø og lignende. Etter disse medlemmer sitt syn vil et slikt organ komme med gode objektive samt faglig forankrede vurderinger av hvilke sykdommer som bør stå på listen.

Disse medlemmer viser til sine merknader i forbindelse med Stortingets behandling av Representantforslag 134 S (2024–2025) om et rettferdig yrkesskaderegelverk, jf. Innst. 361 S (2024–2025), der medlemmene fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprette et rådgivende yrkessykdomsutvalg som er uavhengig av partene i arbeidslivet.»

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Rødt:

Forslag 1

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 13-4 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Det skal legges til grunn at det foreligger en yrkessykdom etter § 13-4 første ledd, jf. yrkessykdomsforskriften, med mindre Arbeids- og velferdsetaten beviser at en annen årsak er mer sannsynlig.

Forslag 2

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 13-3 nytt siste ledd skal lyde:

Skader som avslås etter annet ledd, kan likevel godkjennes tilsvarende sikringsbestemmelsen i § 13-4 tredje ledd.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité med unntak av § 13-4 første ledd andre punktum, som fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i folketrygdloven (yrkessykdommer og elektronisk melding av yrkesskade)

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 13-4 første ledd andre punktum skal lyde:

Departementet gir forskrifter om hvilke sykdommer som skal likestilles med yrkesskade, og hvilke kriterier som skal være styrende for inkludering av nye sykdommer.

§ 13-4 tredje ledd skal lyde:

Skader og sykdommer som skyldes påvirkning fra skadelige stoffer eller arbeidsprosesser, skal likestilles med yrkesskade selv om de ikke er inkludert i forskrift gitt i medhold av første ledd andre punktum.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd og skal lyde:

Det er et vilkår at påvirkning som nevnt i andre ledd bokstav b og tredje ledd har skjedd mens vedkommende var yrkesskadedekket, se §§ 13-6 til 13-13.

§ 13-4 nytt femte ledd skal lyde:

Departementet oppretter et rådgivende yrkessykdomsutvalg som regelmessig skal vurdere hvilke sykdommer som bør likestilles med yrkesskade og inkluderes i forskrift gitt i medhold av første ledd andre punktum. Departementet oppnevner utvalgets leder, medlemmer og varamedlemmer. Departementet gir forskrift om utvalgets sammensetning og øvrige oppgaver.

§ 13-14 første ledd skal lyde:

Arbeidsgivere, rektorer, forlegningssjefer og andre i tilsvarende stilling plikter snarest å sende elektronisk skademelding til Arbeids- og velferdsetaten når en arbeidstaker, elev, student, tjenestepliktig i Forsvaret osv. blir påført en skade eller sykdom som kan gi rett til yrkesskadedekning. Opplysningene skal leveres elektronisk til den mottakssentralen som Arbeids- og velferdsetaten fastsetter. Dersom melder ikke har tilgang til innloggingsløsninger for elektronisk melding eller mulighet for å ta i bruk et elektronisk skademeldingssystem, og i andre særlige tilfeller, kan melding leveres på papir.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at forskjellige bestemmelser skal tre i kraft til forskjellig tid. Loven gjelder ikke for skader eller sykdommer som er konstatert før lovens ikrafttredelse.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 20. mai 2025

Freddy André Øvstegård

leder

Tone E. Berge Hansen

ordfører

